

UCHWAŁA NR/...../2023
RADY MIEJSKIEJ W NOWYM DWORZE MAZOWIECKIM
z dnia 2023 r.

w sprawie: **przyjęcia Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Miasta Nowy Dwór Mazowiecki na lata 2023-2028**

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 5 oraz art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40 z późn. zm.) w związku z art. 1 ust. 1 oraz art. 2 ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2022 r. poz. 2123 ze zm.) oraz § 1 ust. 1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 8 lutego 2017 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017-2022 (Dz. U. z 2017 r. poz. 458), Rada Miejska w Nowym Dworze Mazowieckim

uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Program Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Miasta Nowy Dwór Mazowiecki na lata 2023-2028 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Nowy Dwór Mazowiecki.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie:

Obowiązek uchwalania przez gminę Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego wynika z zapisu art. 2 ust. 4 pkt 1. ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2022 r. poz. 2123 ze zm.) oraz wytycznych zawartych w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021-2025 /Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 (Dz. U. Poz. 642)/.

Program Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Miasta Nowy Dwór Mazowiecki na lata 2023-2028 ma na celu zadbanie o zdrowie psychiczne mieszkańców Miasta Nowy Dwór Mazowiecki. Wiele działań zawartych w Programie realizowanych jest od wielu lat, niemniej jednak w programie należy uwzględnić zadania, które wybiegają w przyszłość.

Załącznik
do Uchwały Nr...../...../.....
Rady Miejskiej w Nowym Dworze Mazowieckim
z dnia roku

**Program Ochrony Zdrowia Psychicznego
dla Miasta Nowy Dwór Mazowiecki
na lata 2023-2028**

Nowy Dwór Mazowiecki, listopad 2023 rok

I. WPROWADZENIE

Zdrowie psychiczne definiowane przez Światową Organizację Zdrowia (WHO) określane jest jako „**dobrostan fizyczny, psychiczny i społeczny człowieka, a także zdolność do rozwoju i samorealizacji**”. Pojęcia użyte w tej definicji mają szerokie znaczenia. Ich rozumienie jest subiektywne, uwarunkowane kulturowo i środowiskowo.

Zaburzenia i choroby psychiczne stanowią duże obciążenie zarówno dla jednostki jak i społeczeństwa, w którym ona funkcjonuje, w szczególności te niediagnozowane i nieleczone. Zaburzenia i choroby psychiczne mogą powodować znaczną niepełnosprawność, utrudniając, a czasem nawet uniemożliwiając osobom ich doświadczającym uczestnictwo w życiu społecznym i zaburzając znacznie jakość życia.

Według Raportu z badań „Epidemiologia zaburzeń psychiatrycznych i dostępu do psychiatrycznej opieki zdrowotnej – EZOP II Polska”, u 23 % osób badanych rozpoznano w ciągu życia przynajmniej jedno zaburzenie psychiczne z 18 zaburzeń zdefiniowanych wg Międzynarodowej Klasyfikacji Chorób ICD–10 i Klasyfikacji Zaburzeń Psychiczych Amerykańskiego Towarzystwa Psychiatrycznego DSM–IV (10 tys. respondentów w losowej próbie osób między 18–64 r.ż.). U około 9,8% badanej populacji stwierdzono zaburzenia nerwicowe, natomiast zaburzenia nastroju wśród zgłaszanych dolegliwości stanowią łącznie 3,5%, w tym aż 3,0% stanowi depresja. Dużą grupę zaburzeń stanowią zaburzenia związane z używaniem substancji (12,8%), w tym: 9,5% nadużywanie alkoholu, 2,4% uzależnienie od alkoholu, 1,1 nadużywanie narkotyków i 0,3% uzależnienie od narkotyków (<https://ezop.edu.pl/wyniki/>).

Jak pokazują powyższe dane statystyczne, zaburzenia i choroby psychiczne są istotnym problemem społecznym zaburzającym szeroko pojęty dobrostan. Jednym z procesów dążących do zachowania zdrowia jest promocja zdrowia, podobnie jak działania profilaktyczne.

II. PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU

Podstawą opracowania Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Miasta Nowy Dwór Mazowiecki na lata 2023-2028 jest:

- ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2022 r. poz. 2123 ze zm.);

- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 8 lutego 2017 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017-2022 (Dz. U. z 2017 r. poz. 458)
- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 (Dz. U. z 2021 r. poz. 642).
- ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901)

III. DIAGNOZA

W 2022 roku na terenie Nowego Dworu Mazowieckiego została przeprowadzona Diagnoza Problemów Społecznych (zwana dalej: Diagnoza).

Przyjętą w tych badaniach miarą ważności różnych problemów społecznych był odsetek mieszkańców, którzy wskazali dany problem, jako bardzo istotny. Uzyskane wyniki pozwalają stwierdzić, że mieszkańcy miasta Nowy Dwór Mazowiecki za największe problemy uznali uzależnienie od alkoholu (40%), uzależnienie od narkotyków/dopalaczy (39%) oraz zjawisko przemocy domowej (36,5%).

Warto wspomnieć, iż zgodnie z Diagnozą najczęstszymi powodami udzielania pomocy społecznej w Nowym Dworze Mazowieckim są niezmiennie od kilku lat: długotrwała choroba, niepełnosprawność, ubóstwo oraz bezrobocie.

W odniesieniu do pandemii COVID-19 diagnoza pokazała, że 30% ankietowanych wskazało, iż skutki koronawirusa są dla nich odczuwalne wskazując na: zmniejszenie kontaktów międzyludzkich, izolację, trudności w nawiązywaniu relacji, stany lękowe i depresyjne, samotność, izolacja, strach, utratę pracy, rosnącą inflację. Wyniki wskazują jednak, że większość badanych, którzy mają potomstwo zaobserwowało negatywne zmiany w ich zachowaniu.

Jak wynika z przeprowadzonych badań 42% respondentów ma poczucie zagrożenia związane z agresją Rosji na Ukrainę. Poza tym, 23,5% badanych zauważyło niepokojące zmiany w zachowaniu swoich dzieci, które są związane z konfliktem zbrojnym w Ukrainie.

Jak wskazują powyższe dane statystyczne, istnieje liczna grupa osób wymagających wsparcia w obszarze zdrowia psychicznego oraz wsparcia psychologicznego mieszkańców Miasta Nowy Dwór Mazowiecki. Występuje zatem konieczność podjęcia działań mających na celu zabezpieczenie potrzeb mieszkańców gminy w tym zakresie – wsparcia systemowego, angażującego instytucje z terenu gminy do podjęcia inicjatyw i działań skupiających się w tym obszarze.

IV. CELE, ZADANIA, EFEKTY PROGRAMU OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO DLA MIASTA NOWY DWÓR MAZOWIECKI NA LATA 2023-2028

Narodowy Program Zdrowia Psychicznego stanowi ogólne ramy dla Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Miasta Nowy Dwór Mazowiecki na lata 2023-2028.

Działania prowadzone w Nowym Dworze Mazowieckim mają na celu:

- promocję zdrowia psychicznego, zwiększenie świadomości społecznej dotyczącej roli dobrostanu psychicznego w odniesieniu do jakości życia,
- zapobieganie zaburzeniom psychicznym,
- kształtowanie wobec osób z zaburzeniami psychicznymi właściwych postaw społecznych, a zwłaszcza tolerancji, życzliwości oraz przeciwdziałanie dyskryminacji,
- zapewnienie wsparcia psychologiczno-pedagogicznego uczniom oraz ich rodzicom.

Zadania do realizacji w ramach Programu:

- zapewnienie wsparcia osobom doświadczającym kryzysu psychicznego,
- zapewnienie wsparcia osobom z niepełnosprawnością intelektualną oraz cierpiącym na choroby i zaburzenia psychiczne,
- wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży poprzez udzielanie wsparcia psychologiczno-pedagogicznego.

Ważnym zadaniem realizowanym przez Ośrodek Pomocy Społecznej są specjalistyczne usługi opiekuńcze, są świadczone dla mieszkańców w Nowym Dworze Mazowieckim osób psychicznie chorych, przede wszystkim nie posiadających wsparcia rodziny. Wymiar i zakres usług dostosowany jest do indywidualnie określanych potrzeb, stosownie jednak do możliwości Ośrodka.

Świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi odbywa się w miejscu zamieszkania (tj. w mieszkaniu osoby chorej) i jego najbliższym otoczeniu. Usługi świadczone są od poniedziałku do piątku w godz. 8⁰⁰ - 16⁰⁰. Usługi najczęściej polegają na pomocy i asystowaniu w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych oraz trenowaniu umiejętności niezbędnych do samodzielnego zaspokajania potrzeb

bytowych, wspólnym organizowaniu i spędzaniu czasu, korzystaniu z usług różnych instytucji, pomocy w załatwianiu spraw urzędowych, pomocy i wspieraniu w uzyskaniu zatrudnienia.

Celem świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi jest:

- poprawa jakości życia,
- utrzymanie stabilnego stanu zdrowia,
- unikanie powikłań związanych z przewlekłą chorobą,
- poprawa samopoczucia,
- zwiększenie samodzielności w wykonywaniu czynności domowych,
- mobilizowanie do większej aktywności fizycznej,
- zapobieganie izolacji społecznej,
- kontrola nad sprawowaniem opieki nad małoletnimi dziećmi,
- uczenie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia,
- zaspokajanie podstawowych potrzeb życiowych,
- motywowanie do systematycznego leczenia,
- asystowanie w codziennych czynnościach życiowych, takich jak: kształtowanie nawyków związanych z higieną osobistą, dbaniem o wygląd, dbaniem o estetykę mieszkania,
- mobilizowanie do nawiązania i utrzymywania kontaktów rodzinnych i sąsiedzkich,
- wspólne organizowanie i spędzanie wolnego czasu,
- nauka planowania budżetu, asystowanie w ponoszeniu wydatków,
- kontrola wizyt lekarskich i systematycznego przyjmowania leków,
- pomoc w dotarciu na wizyty do lekarzy pierwszego kontaktu i specjalistów,
- interwencje kryzysowe w sytuacji pogorszenia stanu zdrowia,

- edukacja rodziny na temat sposobów radzenia sobie ze stresem i identyfikacji objawów nawrotu choroby oraz szybkiej interwencji,
- asystowanie pracownikom socjalnym podczas wizyt u klientów,
- wspólne omawianie problematycznych zagadnień dotyczących klientów.

Oczekiwane efekty:

- pogłębienie wiedzy społeczności Nowego Dworu Mazowieckiego na temat zdrowia psychicznego,
- kształtowanie właściwego zachowania prozdrowotnego,
- pogłębienie wiedzy społeczności na temat możliwych form wsparcia dotyczących zdrowia psychicznego,
- zapewnienie integracji osób z zaburzeniami psychicznymi oraz niepełnosprawnością intelektualną z resztą społeczności.

IV. REALIZATORZY PROGRAMU

Podmiotami uczestniczącymi w realizacji programu są:

1. Urząd Miejski w Nowym Dworze Mazowieckim,
2. Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Dworze Mazowieckim,
3. Placówki oświatowe z terenu miasta Nowy Dwór Mazowiecki,
4. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Nowym Dworze Mazowieckim,
5. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Nowym Dworze Mazowieckim,
6. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Nowym Dworze Mazowieckim,
7. Komenda Powiatowa Policji w Nowym Dworze Mazowieckim.

Współrealizatorzy Programu:

- jednostki ratownicze: Policja, Ochotnicze Straże Pożarne,
- wolontariusze,
- stowarzyszenia.

V. FINANSOWANIE ZADAŃ

Głównym źródłem finansowania programu będą środki budżetu gminy będące w dyspozycji Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Dworze Mazowieckim, przeznaczone na realizację działań wyszczególnionych w programie. Dodatkowo niektóre działania z zakresu ochrony zdrowia psychicznego będą realizowane ramach Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Nowy Dwór Mazowiecki. Ponadto Ośrodek Pomocy Społecznej pozyskuje z budżetu wojewody środki finansowe na organizację pomocy w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Opieka zdrowotna nad osobami z zaburzeniami psychicznymi w Nowym Dworze Mazowieckim jest realizowana w ramach podstawowej opieki medycznej w formie doraźnej, ambulatoryjnej, finansowanych ze środków Narodowego Funduszu Zdrowia na świadczenia zdrowotne.

W zawiązku z licznymi programami wspierającymi będą pozyskiwane środki finansowe z funduszy zewnętrznych.

VI. SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Miasto Nowy Dwór Mazowiecki jako podmiot współrealizujący Narodowy Program Zdrowia zobowiązane zostało do przedkładania niżej wymienionym podmiotom rocznych sprawozdań z realizacji zadań wynikających z ww. programów.

1. Zgodnie z art. 12 ust. 2 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym informację o zrealizowanych lub podjętych w ubiegłym roku zadaniach z zakresu zdrowia publicznego należy przekazać do dnia 31 marca każdego roku do właściwego wojewody.
2. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 21 grudnia 2016 r. w sprawie rocznej informacji o zrealizowanych lub podjętych zadaniach z zakresu zdrowia publicznego określa wzór tego sprawozdania z podziałem na cele operacyjne. Cele operacyjne Narodowego Programu Zdrowia to: promocja zdrowia psychicznego oraz zapobieganie zachowaniom samobójczym.

VII. PODSUMOWANIE

Głównym założeniem działań przyjętych do realizacji w ramach Programu jest umożliwienie jego adresatom zwiększenia kontroli nad zdrowiem psychicznym oraz jego polepszenie i podniesienie jakości życia. Odbywać się to będzie poprzez podnoszenie poziomu wiedzy na temat zdrowia psychicznego, kształtowanie korzystnego zachowania i stylów życia, rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu i postaw zapobiegających ich powstawaniu, przeciwdziałanie nietolerancji, dyskryminacji i wykluczeniu osób cierpiących na zaburzenia psychiczne oraz zapewnienie dostępu do poradnictwa i pomocy w stanach kryzysu psychicznego.

Program Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Miasta Nowy Dwór Mazowiecki na lata 2023-2028 ma na celu zadbanie o dobrostan psychiczny mieszkańców naszego miasta. Określa on listę celów, zadań do realizacji, oczekiwanych efektów oraz realizatorów Programu.